

Føroya Sosial-Demokrat

FRÆLSI

JAVNAÐUR

BRÓÐURSKAPUR

Nr. 9

Lýsingarprísur fyri mm: 20 oyru á
1. síðu, 15 oyru á 3. og 4. síðu

Leygardagin 1. mars. 1952

Bladið verður bílagt á posthúsinum, og
kostar kr. 3,20 + porto um fjórðingsárid

25. Árg.

Tað vóru Føroya fiskimenn ið endurreistu Sjóvinnu- bankan

Meira enn helmingurin av teimum 500.000 kr., ið Tryggingarsambandið og Fiskasölan teknaði í nýggjum partapeningi er beinleiðis og óbeinleiðis ogn fiskimannsins.

Tryggingarsambandið

er ein stovnur, ið við ovurhøgum rentubyrðum hefur oyst hópin av peningi út av føroysku fiskivinnuni, og tá ið hesin peningurin (ið annars verður nýttur at byggja hotellir fyri til danskar heilðsölumenn og aðrar ríkmenn) beinleiðis gongur av hini samlaðu úrtökuni av veiðuni, er hann sjálvsagt eins væl ogn fiskimannsins, sum nakran annars. Hervið hefur hin føroyski fiskimaðurin fyrst einaferð verið við at mist 500.000 kr. og síðani sett aðrar 250.000 kr. í ein stovn, ið teir leiðandi fólkaflokksmenninir í landinum hava rent um koll.

Fiskasölupeningurin.

Fiskasölan hefur fyrst einaferð sett 500.000 kr. í Sjóvinnubankan og mist teir. Aftur nú hefur hon sett 250.000 kr. Hesar peningahæddirnar eru tiknar allar sum

tær eru úr rakstrargrunni Fiskasölnar. Við seinastu tekning restaði hesum grunni 78.000 kr. í tær báðar tekningarnar uppá 750 tús. kr. Tað, ið írestaði var tikið úr tiltaksgrunninum.

I hesum grunni eiga fiskimenn meiri enn helvtina av peninginum.

Einsan úr Fiskasöluni hava fiskimenn sett umleið 400.000 kr. í Sjóvinnubankan, men hvussu nógvir fiskimenn vóru at spurdur???

Og hvør ræður yvir peningin-um?

Fiskimenn?

Nei, Kjölbro, D. Niclasen o. a.

Føroya arbeiðsgevarafelag hefur sagt upp allar galdandi sáttmálar til 1. mai

P. M. DAMS HØVUÐSRØÐA

undir samráðingunum niðri

Allerede ved det første plenarmøde vedrørende de af lagtinget rejste foreliggende problemer efterlyste den højtærede fiskeriminister de færøske oppositionspartiers stilling.

Men så kom som bekendt Sjóvinnubank-affæren og suspenderede alle de planlagte forhandlinger indtil videre.

Det forekommer mig imidlertid, at således som forholdene vedrørende Sjóvinnubanken stiller sig i dag med bankens stærke indgriben i helhedsbilledet, kan man vanskelig tage standpunkt til de forskellige spørgsmål vedrørende banken uden i relation til de øvrige problemer, som også skal løses ved denne omgang.

Jeg må derfor med den højtærede ministers tilladelse behandle problemerne under helhedens synsvinkel, således som de former sig for mig i øjeblikket.

*Forskostrindanin, lönjavningin og
afturhald av 25 %*

Ved det første møde lod jeg antyde, at lagtingets oppositionspartier, som jeg repræsenterer, var enige med flertalspartierne vedrørende finansierings-

problemerne. Men forudsætningen herfor var dog, at de for fiskerne og for arbejdsfreden så fundamentale love om forskudsbetaling til fiskerne, om reservering af 25 % af sagsprovenuet til sikring af fiskernes andel af fangsten og om lønreguleringsordningen forblev uændrede.

Det er givet, at fortsættelsen med udrustningslånene er nødvendig, hvis skibene skal kunne komme ud.

Som supplement til og sikring af fiskernes erholdelse af a. c. betaling med indtil 500 kr. om måneden til familjerne, mens fiskeriet står på, vil adgangen til belåning af fiskelagrene med indtil 75 % af lagerværdien være af den allerstørste værdi i de tilfælde, hvor den fremskynder afregning af fiskernes andel og derved også fremskynder tilbagebetalingen af det vedkommende fiskere udbetalte a. c. beløb og således direkte finansierer forskudsbetalingsordningen, som fiskerne ikke på nogen måde vil renoncere på. De økonomisk svage enkelte skibsejere og redere som ikke er istand til at udbetale penge eller levere varer til deres fiskeres familjer, men skibene er borte, er i ligeså høj grad som fiskerne inte-

resseret i opretholdelse af a. c. betalingsordningen. Deres interesse for en rummelig finansiering af lagerbelåningen har i lige høj grad relation her til som til den ved denne finansiering muliggjorde viderebehandling og forædling af fiskeprodukterne.

Men desværre insisterede flertallet på og gennemførte — imod vor protest og den indstændigste advarsel for følgerne — at lovene vedrørende forskudsbetalingen og reservering af 25 % af sagsprovenuet til fiskerne blev ophævet og at loven og lønregulerings-

Framhald á 2. síðu.

Trolari tikin í Hvannasundi

Kl. 12.20 í gjáramorgunin var Aberdeen-trolarin »Seddon« tikin norðuri í Hvannasundi. Tað var »Thorshavn«, ið var eftir honum. Hann hevði ikki fiskað har, men lá við öllum greiðum klárum til veiðu. Í rættinum í gjár sögdu teir seg bert hava ligið inni í 3 tímar og bött uppá ein minni maskinskaða. Skiparin James Morray gekk við til at bóta 500 kr. og gjalda sakar-unmøysurnar.

SJÓVINNUBANKIN AFTUR Á FØTUR men 15-mannavaldið fellur uppskotið um at lögtingið fær vald á bankanum

Eitt skeljasor, ið stóð av Sjóvinnubankanum og öllum teim stóru ungum, ið lógu í hansara reiðri!

Hitt størsta ökonomiska ragnarok, okkara litla samfelag hefur verið fyri.

Men roynt mátti verða at bjarga tí ið bjargandi var.

Vit hava nortið við — og nerta við aðrastaðni í blaðnum — hvussu mannagongdin og stöðurnar hava verið undir endurreisingarroyndunum, og skulu vit ikki her koma gjøllari inn á.

Stutt sagt, er talan um 9—10 millióir ið tingið tekur ábygd fyri endurreising Sjóvinnubankans.

Tað skuldi verið hvørjum Fø-

oyingi eyðskilt, at Føroya lögting skuldi haft buktina og báðar endarnar í umsitingini av bankanum.

Javnaðarmenn og sjálvstýrismenn eins og tjóðveldismenn taladu fyri, at lögtingið annaðhvørt tók bankan ella tók meirilutan av partapeninginum — men stjórnarflokkarnir vóru ímóti.

Teir feldu hetta uppskot frá javnaðarflokkinum og sjálvstýrisflokkinum:

Gr. 2.

Føroya lögting setur við endurreising p/f Sjóvinnubankans kr. 200.000 sum partapening í bankan, og verður landsstýrinum heimilað landskassans vegna at tekna partapeningin og taka hann sum lán frá Krigsforsikringen for færøske fiskerskibe.

Tingið hækkar so brátt gjørligt sín partapening í p/f Sjóvinnubankanum við inntil 400.000 kr., tó ikki undir 300.000 kr.

Hesin peningur verður at rinda av möguligum rakstraravlopi landskassans ella við láni, ið álagt verður landsstýrinum at taka uttan — ella innanlanda.

Landsstýrinum verður heimilað til við tilmæli frá lögtingsins figgjarnevnd landskassans vegna at tekna henda partapening.

Ein uggi er, at partapeningin eiga tveir almennir stovnur. Tryggingarsambandið og Føroya Fiskasöla, ið báðir liggja undir lögtingsins lóggávuvaldi.

Tá ið eitt frælst lögting tekur við ræðinum verður p/f Sjóvinnubankin at fara undir lögtingið.

Vit hava tá lögtingsbankan.

Seinasta grein í ríkisdagsins lóg sigur, at eins og við Landmandsbanken á sinni verða kanningar gjørdar av statsministerinum av, hvussu fram er farið í Sjóvinnubankanum og teimum engementum, ið orsakað hava bankans húsagang.

Kanningin av Landmandsbankanum hevði miklar avleiðingar fyri mangar menn.

Allir minnst Glükstads Iagnu.

Nú er hjá öllum góður Føroyingum at styðja Sjóvinnubankan, okkara komandi lögtingsbanka.